

Spośród wszystkich zmiennych najistotniejszy okazał się rodzaj placówki, z którą związani byli badani. Wchodził on najczęściej w interakcje z pozostałymi zmiennymi.

3. Wzajemne zależności między zmiennymi psychologicznymi

Z analizy graficznego obrazu zależności między zmiennymi psychologicznymi wynika, że istnieją dwa, względnie niezależne systemy związków między nimi.

Jednym z nich jest system korelacji między samoświadomością a liczbą zdarzeń życiowych i niepokojem społecznym.

Drugim, o wiele bardziej złożonym, jest system zależności między stereotypami alkoholika a ocenami siebie, alkoholika, artykulacją samooceny oraz rozbieżnościami: między obrazem ja a obrazem alkoholika oraz między samooceną a oceną alkoholika.

Oba te podsystemy są powiązane ze sobą jedynie przez ujemną korelację między stereotypem medycznym i samoświadomością prywatną.

W drugim podsystemie stereotyp medyczny wyróżnia się przez korelację z artykulacją samooceny, która z kolei jest skorelowana z wysokością samooceny.

Poszczególne elementy tego podsystemu korelują z płcią i rodzajem placówki, jednakże korelacje takie nie występują w przypadku tak istotnej zmiennej, jaką jest stereotyp medyczny. Jednorodność badanej populacji ze względu na tę zmienną związana jest przypuszczalnie z faktem podjęcia leczenia, które stanowi "wspólny mianownik" badanej grupy jako całości. Konsekwencją tego jest osłabienie związku zmiennych socjomedycznych także z innymi, skorelowanymi ze stereotypem medycznym, zmiennymi psychologicznymi.

Female alcoholics in alcoholism treatment centers and in abstainer clubs. Relationships between some psychological and socio-medical variables.

Summary

Subjects in the study were 19 female and 51 male alcoholics attending alcoholism treatment facilities and abstainer clubs in

Warsaw. The following psychological tests were used: Self-Awareness Scale, Self-Esteem Inventory, Social Comparisons Scale and a Scale of Life Events.

The study was aimed at a psychological characterisation of female as compared to male alcoholics in terms of self-evaluation, the perceived stereotype of the alcoholic, self-awareness level, and the number of positive and negative life events in the period preceding the study. Two socio-medical factors were also taken under consideration: type of treatment (alcoholism treatment center vs. abstainer club) and duration of sober live (recovery).

The question posed was firstly, whether the psychological variables differentiate men from women alcoholics, and secondly, whether they are related to the socio-medical factors.

The subjects' gender was found to be less differentiating than socio-medical variables.

The volitional stereotype of the alcoholic was more markedly expressed by women, irrespectively of their treatment facility.

Membership in an abstainer club, irrespectively of Ss' gender, was positively correlated with the number of positive life events, stereotype moral beliefs about alcoholics, duration of both treatment and of abstinence, as well as with perceived dissimilarity of the alcoholic to non-drinkers.

Interrelations between psychological variables for the whole sample under study have revealed the role of the medical stereotype, in terms of the number of correlations with other variables.

tłumaczyła: Barbara Mroziak

Bibliografia

1. Alapin B.: *Alkoholizm u kobiet*. Problemy Alkoholizmu 1963, 9/10: 7-10.
- 2. Błażock H. M.: *Statystyka dla socjologów*. PWN, Warszawa 1977, s. 334.
- 3. Ciupak A., Kornacki L.: *Samoakceptacja w zespole uzależnienia alkoholowego*, w: *Zagadnienia alkoholizmu i innych uzależnień*, PWN, Warszawa 1989, t. 2, s. 43-48.
- 4. Duckert F., Johnsen J.: *Sex differences in a control training program for alcohol abusers*, in: *The Second Malmö Symposium on Alcohol*, Nov. 8-9. 1984, Department of Alcohol Diseases, Malmö 1985, s. 75-87.
- 5. Duckert F.: *The treatment of female problem*